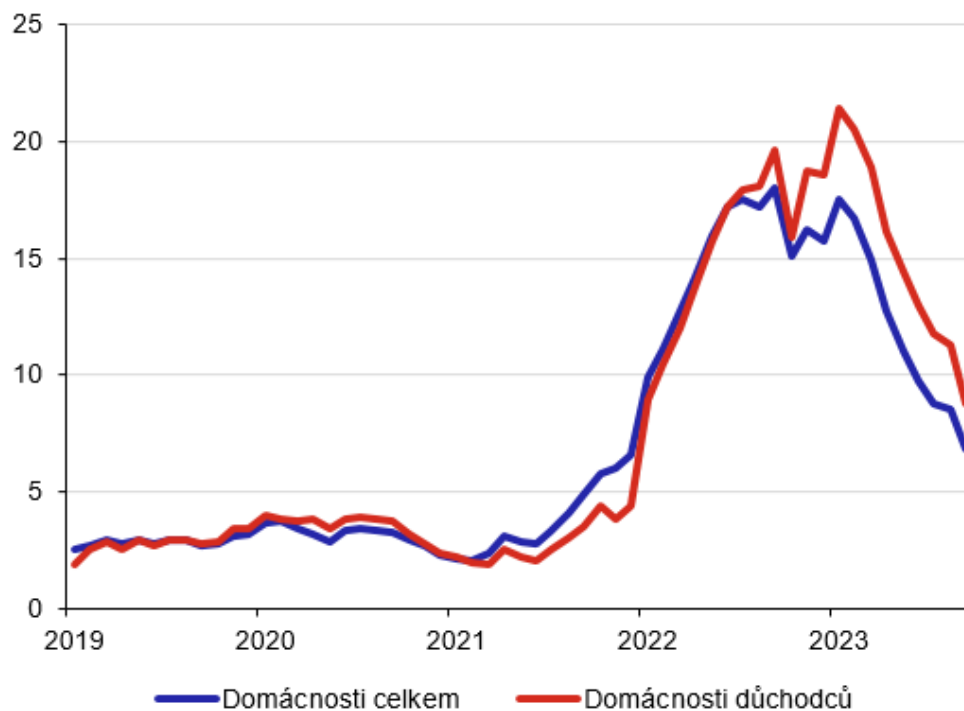

Není inflace jako inflace...

Inflace je v ČR měřena pomocí indexu CPI, který u nás počítá Český statistický úřad (ČSÚ). ČSÚ se snaží zachycovat nákupní aktivitu průměrného českého spotřebitele jistým konstruktem zvaným „spotřební koš“, který má zahrnovat ty statky a v takovém zastoupení, jež by odpovídaly tomu, co průměrný jedinec nakupuje. Jak však ukazují v tomto článku, inflace se může značně lišit napříč jednotlivými domácnostmi.

Řekli jste si někdy, že zrovna uváděná hodnota inflace nemůže být správná, neboť ta, kterou vy u sebe pociťujete, je daleko vyšší? A vyvodily jste z toho, že data o inflaci musejí být buďto pouze chybná, anebo záměrně zfalšovaná? Pak jste v prvním z vašich úsudků děli pravdu. Je tomu totiž skutečně tak, že každý z nás má tu svoji „inflaci“ jinou než ostatní. A to z toho důvodu, že každý jeden člověk nakupuje odlišné statky v rozličném poměru. Je proto zjevně nemožné sestavit takový spotřební koš, který by dokonale reflektoval nákupní činnost všech spotřebitelů zároveň. A fakt, že hodnota odrážející výsledek zprůměrování různých dílčích informací nepřináší přesný popis každého (či, v mezním případě, dokonce jakéhokoli) prvku, který je jeho součástí, je zcela charakteristický pro tuto početní operaci. To, že právě zveřejněné číslo o inflaci není nutně shodné s tou, která se týká vás, není ničím jiným než neúprosným statistickým důsledkem.

Nedávno zveřejněný pozoruhodný [článek](#) ekonomů Luboše Komárka a Petr Poláka na blogu České národní banky (ČNB) se věnuje rozdílům mezi souhrnným údajem o inflaci všech domácností a inflací domácností důchodců. Ukazují, že na domácnosti důchodců dopadá cenová nestabilita hůře, když byla pro ně naměřená inflace vyšší. Čím je tato diskrepance způsobena? Nebo, jinak řečeno, jaké statky nakupují ve větší a jaké v menší míře než průměrný český spotřebitel? Důchodci z pochopitelných důvodů utrácejí více za léky. A naopak nakupují méně oblečení či obuvi a vynakládají menší část svých celkových výdajů třeba na takové cestování. Právě tyto rozdíly ve spotřebním koši těchto skupin spotřebitelů stojí za jejich rozdílnou inflací.

Míra inflace průměrné české domácnosti a domácnosti důchodců. Zdroj: [ČNB](#). Pozn.: meziroční změny; vyjádřeno v procentech (%).

Z výše položeného obrázku vyplývá, že čím nižší je inflace, tím je zpravidla menší nesoulad mezi inflací průměrné české domácnosti a průměrné domácnosti českého důchodce. Zatímco za stavu nízké inflace se tyto příliš neliší, v dobách cenové nestability je rozdíl mezi nimi vskutku markantní. A dodejme, že je to právě „důchodcovská inflace“, podle níž se valorizují penze seniorů.